

BÉTSI MAGYAR KURIR.

és

SOKFÉLE, TOLDALÉKŰL.

Nr. Indúlt: Kedden, Mártzius' 11-dikén, 1834. 20.

B R A Z I L I A.

Rio de Janeiróból Dec. 18-ról jelentik: A' Tsászárnak születése napja óta itt nagy zűrzavar uralkodik. Az úgy nevezett Caramurok a' Regenséget meg akarják bukztatni. Ez a' társaság 5-kén a' néptől megtámadtatott, melly alkalommal a' könyvnyomtató műhelyekben sok tsintalanság ment véghez; hogy a' fegyver forgatást el ne felejték, vólt dolga a' késnek, melly a' Brazíliaiaknak kedves fegyverek. 15-én a' Permanentesek Kristóf várát megszállották, hová a' Várnagy előre fegyvereket, 's katonákat gyűjtött. A' Regenséget, és békebírák letették az öreg D'Andrade Bonifaztot, 's helyébe Itanhaem Marquist választották, kit a' fiatal Tsászár nagyon kedvell. Ez által sokat vesztenek a' Caramurok, a' mennyiben e' szerint a' Tsászári pénztár hijával vagynak. De azért vallyon helyre áll e' a' békesség tökéletesen, nagy kérdés.

T Ö R Ö K O R S Z Á G.

Konstántzinápoly Febr. 18-kán. Az Ausztriai Tsászár O Felsőge születése napja, a' Ts. Kir. Követségi Kápolnában Sz. Misézés által ünnepeltetett meg. — A' gyujtogatások néhány héttől fogva ismét elkezdődtek. 12 kén Unkapan környékén égett, 13-kán Sultan Bajezid körül, 15-kén mintegy 50 ház Tophanában porrá égett, melly alkalommal 3 török aszszony láng pré-

dája leve, — 18-kán a' fő városnak kü lömböző részeiben égett. Felsőbbhely; ről meg van parantsolva, hogy estvél 10 óra után senki se járkáljon az útszán. 17-kén a' Reis Efendi, és a' Toscaniai követ között, ennek Udvarával kötött kereskedési Tractatusok kitereltettek.

Idris Bey, Hussein Bey, Selim Bey, Osman Nureddin, és mások, kik az Egyiptomi Vice Király szolgálóját oda hagyták, a' Sultán szolgálójába léptek, 's itt mind előmozdítottak, és kitüntettek. A' Török Udvari Ujság szerint a' két első Mehmed Ali mint rabokat vette meg, 's azután úgy tartotta, mint tulajdon fiait. Selim Bey, és Osman Bey a' rendes sereg Generáljokká neveztettek, 's az utóbbiakat Mehmed Ali, Ibrahim Basával tsak nem egy rangba tette.

SZARDINIAI KIRÁLYSÁG.

(Gazzetta Piemontese.) Azon Iroványok között, mellyek a' les Echellesi lázzadóktól elszedettek, egy esküvés formula is találtatik, mellyet mindenkinek le kell tenni, a' ki a' lázzádók sorába akar lépni. Meg kell esküdni a' beavatandónak, hogy az emberek közötti egyenlenséget az egész földön fel igyekszik bontani, hogy az Olaszoknak neveléseket virtusra, és szabadságra előmozdíja, továbbá mindent elkövet, hogy az Ifjú Olasz Ország nevű társaság a' Státus dolgok igazga-

tását megnyerje, hogy a társaság Képviseelője parantsolatját, és útasiításait minden ellenkezés nélkül megfogadja, végre, hogy a tyrannusokat, a politikai, polgári, papi, és városi előljárókat kiírta. Ez az utolsó tizikkely az, melyet a lázzadók követnek, 's köteleességeknek tartanak. Három esztendőől fogva, mindenütt hirdetgetik a lázzadást majd ebben, majd amabban a Provintziában, 's nints olly igazságtalan tett, melyet Kormányunkra nem ragasztanak. Nem akarunk megtzáfolásokba ereszkedni, a mennyiben ezek olyanok által irattattak, kik gúnyt, 's megvetést érdemelek, 's nem azért olvassa az ember, hogy abból az igazságot kitanulja, hanem hogy a társaságos intézet elleni gyűlölségben megerősödjék. Tzélja az említett esküvésnek, a törvényes Kormányok felforgatása, egyszersmind az, útmutatója azon költemények kútfejének, melyek majd ebben, majd amabban a tartományban támadtak.

FRANTZIA ORSZÁG.

(Moniteur.) Lyon Febr. 21. Tegnap néhány szövö székek ismét elkezdtek dolgozni, némelly nyakasoknak minden fenyegetődzések mellett is: senki sem kételkedik többé, hogy 2—3 nap múlva a rend egészen helyre áll. Croix Russéban a legények újjolag öszvetsoportoztak, 's árulással vádolták mestereiket, 's egyszersmind arra akarták kényszeríteni, hogy az elvesztett időért is úgy fizessenek, mintha folyvást dolgoztak volna, mert különben kár pótlás végett felsőbb helyre folyamodnak.

Párisban is nyughatatlanság adta elő magát, de már 24-kén tökéletes tsendesség uralkodott. A Deputatusok Kamarájokban az egyesületek ellen következendő Törvényjavallat tétetett. Húsz személynél több — akár vallásos, akár literariai, akár politikai tekintetből

együvé nem gyűlhet, 's ez is tsak a Kormány engedelmével történhetik meg olyan feltételek alatt, a millyeneket a Státus tisztviselőség jóknak javall. A 10 közzé nem számláltanak a gyűléses házban lakó személyek.

(Bulletin du Soir.) Párisban az úgy nevezett Sz. Mártoni Kapunál újonnan zürzavar támadt. 2 lámpa öszvetöretett, de tsak hamar katonaság érkezvén, a békételenek elszélyesztettek.

(Journal de Paris Febr. 26-ról.) Tegnap az Emberi jussok társaságának némelly tagjai elfogattattak, és a Királyi Ügyésznek adatának által. Hét Lengyel szökevény, kik éjjeli 11 órakor a Politzia Praefecturába tsúsztak, szinte elfogattattak, 10 óra tájban a roszszakarók Sz. Denis körül kóboroltak, de mihelyt a katonákat megpillantották, olly hirtelen elinaltak, hogy tsak 8 at lehetett közzülök megfogni. Minden azt mutátja, hogy a nyughatatlanoknak nem leszsz többé kedvek a jelenést megújítani.

Lyonból Febr. 25 ról egy levelező így ír: Hat napi félelem, és reménység után nem kések tovább levelemnél, 's őszintén megvallom, hogy még minden a réginél maradt, és állapotunk egy tseppel sem javult. Az új lázzadás onnan támadt, hogy némelly selyem készítő mesterek a munkabért lejjebb szállították, — noha ezt mások tagadják, de már tsak maga az állítás is alkalmatosságot szolgáltatott azoknak, kik nem örömet dolgoztak, a lázzadásra: abban még is hibáztak, hogy 2 héttel utóbb kezdtek fészkelődni a meghatározott időnél. Ez Carliistai pénzen koholt planum volt az Emberi jussok társasága által, melyben Frantzia Országnak minden Republicanusai résztvettek. Lyonban, és Sz. Etienneben a sok heves, tudatlan, erköltstelen, 's tsíntalan ifjak jeles eszközül szol-

gálnak hasonló planum kivitelére. Azon irványokból, melyek a' Savoyeni Insurgensektől elszedettek, nyilvánvaló, hogy a' Savoyenivel a' Lyoni, Marseillei, és Grenoblei nyughatatlanságok öszveköttetésben voltak. Febr. elején, midőn a' katonák Lyontól távol voltak, ha egyszerre 4 helyen ütött volna ki a' zenebona, a' Kormányt nem ok nélküli meglepetésbe ejtette volna, mivel Lyonba nem küldhetett volna mindjárt nagy sereget, a' mennyiben katonákra Marseillében, Grenobléban, és a' Savoyeni határon is vólt volna szükség: szerentségre azonban a' lázzadók erejeket megsztották, 's a' helyett, hogy 4 helyen kiütött volna a' lázzadás, 1 helyen sem sült el. A' Lyonlakosok minden esetre nagy kárt szenvedtek, — mert attól tartván, hogy az 1851-ki állapot ismét vissza kerül, sokan kiköltöztek a' városból. Lyonnak e' miatti kára 1,500,000 frankra tétetik. A' munkások látván az ellenek készülő sereget, vissza húzták magokat. Croix Ruffeiban néhány szövő székek már munkához fogtak, 's minden nap többen többen látnak dolgohoz. A' Maire egy Politziai rendelést botsátott közre, melly olyan formán hangzik, mintha ezt Királyi rendelés-fogná követni, mellynek erejénél fogva Lyon városa ismét, mint 1851-ben ostromi állapotba tétetik. Egyebberánt a' gyökerestől való meggyógyításnak Párisból kell jönni, a' Kamaráknak törvényt kell hozni, melly által a' nappali, 's éjjeli tsoportozások megtiltassanak, 's a' munkások egyesülete eltöröltessék: mert nem tsak a' selyem munkások insurgálnak, hanem ezeket más mester emberek is támogatják majd pénzzel, majd fegyverrel, sőt tsak alkalomra várnak, hogy magokat hozzájok tsatsolják, — így p. o. a' könyvnyomtató legények, és paszamánt tsiná-

lók, a' Lyoniakkal jó egyetértésben vagynak.

A' Deputátusok Kamarája Febr. 22-kén tartatott Ülésében, Marsall Soult, Napoleon Familiájának Frantzia Országba való visszatéréséről következő beszédet olvasott el, mellyről a' Journalok azt állítják, hogy azt Guizot Ur szerkeztette légyen. „Uraim! A' Királynak Kormányja a' mai napon előterjesztett esedező levelek felett, a' Kamarának némelly felvilágosítással tartozik. Ezek rövidek, 's egyszerűk lesznek. Frantzia Orzágnak Napoleonról való emlékezete még eleven, és soha sem is felejtkezik meg azon férjfiúról, a' ki az Anarchia után, behozta a' rendet, 's fegyverünkön nagy fényt terjesztett el. Noha a' szabadság nem dítserheti minden intézeteit, noha a' sors ötet megbuktatta, még is reánk olyan ditsőséget hagyott, mellyet valódi Nemzeti erőnek lehet nevezni. A' Király Kormányja, Frantzia Orzággal egyet érezvén, megosztott a' Napoleon eránti tisztelkedésben, midőn ennek szobrát felállította. A' Király maga vólt az Elölülő a' Nemzeti tisztelkedés alatt. Azomban, — 's ezt nem lehetetlen elfelejteni, a' mit Frantzia Ország Napoleonnak köszön, azt egyedül Néki, és talentomának köszöni. Soha sem vólt emlékezet jobban személyhez kötve, mint Ó Nállá. Úgy de az Ó Eránta viseltető jó érzést, Familiájára is ki akarják terjeszteni. Az igaz, ez a' familiaok szerentséttlenségen ment keresztül, a' mit meg nem érdemlett; de még is, ha Frantzia Országba fogadnánk, közép ponttá válna, melly körül az ellenkező felek öszve gyűlnek, 's Napoleon nagy nevének varázs erejével ditselkednének. Így tehát Nevének minden érdeme mellett is, a' Király Kormányja nem türheti, hogy tselszövésekre alkalom adódjék, nem fel

ugyan a' tselszövésektől, mivel jól es-
 meri Frantzia Országot, de még is azo-
 kat elő nem mozdíthatja. Napoleon
 familiájának tagjai a' külföldön el nem
 távoztathatták a' tselszövéseket, — ép-
 pen olly kévéssé fognák azt Frantzia
 Országban is tehetni; itteni jelenlét-
 tek, tsalárdságnak, és politikai kiné-
 zeteknek fognának tárgyai lenni. Elég
 zavart okozó szerek vagynak nállunk,
 — nem kell tehát azokat még nevelni.
 Ezt a' Király Kormányának okosan sen-
 ki sem javallhatná. Igen kívánatos az
 idő, mellyben Napoleon familiájá-
 nak tagjai bízvást megjelenhetnek, —
 de annyi bizonyos, hogy ez az idő még
 el nem jött. Ebben minden betsületes
 emberek egyet értenek vélünk. A' Ki-
 rály Kormányának kötelessége, ebben
 a' tekintetben bizonyos, és felforgat-
 hatatlan határozatot tenni.

HEL V É T Z I A.

A' Helvétziai Ujság ezen tzim alatt:
 „a' Lengyelék“ következendő tzik-
 kelyt közöl: „Segítsétek a' Lengyeleket
 mint Német Országban, adjatok nekik
 nyugpénzt, mint Frantzia Országban,
 fogadjatok bé lakásokat, mint Helvé-
 tziában, — még sem fogjátok őket so-
 ha is megnyugtani. Az a' Kormány,
 melly alatt élnek, mindenkor ki leszsz
 téve megtámadásainak. Egy közzülök,
 a' többek közt legközelebb ezt iktat-
 ta egy Genfi hírlapba: Nemzetek!
 Tegyétek el láb alól Királyotokat!“
 Úgy — de hiszen ezt Lengyel mondta?
 — Már akkor, nem lehet vádolni! Akár
 mit tegyen, akármit mondjon valaki,
 ezen névhez bizonyos erköltsi sérthe-
 tellenség van ragadva! a' frantzia öszve
 esküvők Vendéében halálra ítéltet-
 nek, — német öszveesküvők ellen ké-
 mény nyomozások tétetnek, 's azt igen
 természetesnek találják, — Baselt
 politikai meghasonlások miatt katonák

szálják meg, 's pénzre büntetik. Ez
 mind jó, midőn Németekről, Helveták-
 ról, és Frantziákról van a' szó, — de
 midőn Lengyelekről! ki az a' barbarus,
 a' ki meg merné fosztani azon justól,
 melly szerint a' világot felforgathatják,
 's a' törvényes Kormányokat megbuk-
 tathatják!

P O R T U G A L L I A.

(Globe.) Egy kereskedő így ír Fal-
 mouthból Febr. 26-ról: Két ide érke-
 zett útas külömbféle oroszsz híreket ter-
 jesztget Dom Pedro felől: a' többek
 között ezt beszél, hogy Salvater-
 ránál öszvetsapott Dom Miguel se-
 regével, 's ezen alkalommal 800 legényt
 vesztett: azomban a' felől Lisboná-
 ban semmit sem tudnak. Mások Vil-
 laflornak leköszönését is kétségbe
 hozzák, 's azt állítják, hogy Villa-
 flor parantsolatot vett légyen Sal-
 vaterra, és Alemtėjo végett, ho-
 vá rövid idő múlva el fog indulni egy
 Expedízióval olly tzelből, hogy Dom
 Miguelt ez utolsó menedékből is,
 honnan katonáit tartogatja, kizárja: éj-
 szak felől Saldanha rendes Cordont
 húzott. Már is meg van határozva, mel-
 lyik Regémentből szednek katonákat
 az Alemtjeói Expedízióhoz, és így
 azt hiszik, hogy Dom Miguel nem
 sokára bé fog kerítettetni minden felől.

(Sun.) Saldanha lemondott híva-
 taláról, és azért a' Santaremi meg-
 támadás is elhalasztatott. Azt is beszél-
 lik, hogy Dom Miguel egy — 25,000
 főből álló sereggel Dom Pedro lineá-
 jít meg akarja támadni. Mások szerint
 Dom Pedro nem is szándékozik San-
 taremet megtámadni, hanem a' vá-
 ros körül Cordont húzni, vagy más
 szóval a' várost blokirózni. Továbbá
 Santaremből ezt írják: Dom Mi-
 guel még mindég itt tartózkodik: ka-
 tonáinak nagy része az úgy nevezett

Grippében sínlik. Mi után a' Spanyol Kormány, Donna Mariát elismerte, kötve hisszük D. Miguel boldogulását. Lord Hovard de Valden, tegnap érkezett meg egy gőzhajón.

(Standard.) A' Villaflor, és Saldanha közötti háborúság megszűnt, 's az első a' Commandót ismét által fogja venni. Azomban Dom Pedró seregénél nagy a' békételenség, és megelégedetlenség. Dom Miguel, Santaremi gyalogságának száma egyforma Dom Pedróéval, de lovassága az elsőnek több van, 's általában katonasága jobban van elrendelve. Minden azt mutatja, hogy a' versengésnek vége még mesze vagy.

N A G Y B R I T A N N I A.

(Times.) Vaghorn az Egyiptomi Vice Királytól engedelmet nyert egy Vasútnak Cairóból Suezigyaló készítésére: így hát többé nem kételkedhetni, hogy Bombay, és Europa közt az öszveköttetés helyre fog állani. A' gőzhajókat, mellyek Maltáig eveznek, Falmouth adja: Maltától Alexandriáig más gőzhajók mennek, úgy szinte Bambaiból Suezbe: ezen utóbbiak a' Cairóból érkező utazókat megvárják. A' költség 25,000 f. sterlingre tétetik, 's már ekkoráig — 20,000 fontnál több van aláírva.

A' Királynénak születése napja London, és Vestminsterben harangszóval hirdettetett ki. Délután 1 órakor az ágyúk is durrogtak, a' mi után Ó Felisége a' Sz. Jamesi palotában nagy vendégséget adott, jelen lévén minden Miniszterek, és külső Követek.

Az Alsó Háznak Febr. 25-kén tartott Ülésében, Irland felett némelly vetekedések fonódtak, a' mennyiben

Shiel Ur a' tized eltörlésére, kéro leveleket terjesztett elő. Littlaton, Irland Status Titoknokja, a' dolgot akkorra kívánta halasztani, a' midőn forma szerint indítványba hozatik. Shiel Ur a' felől kívánt tudósítást, vallyon a' Miniszterek meghagyták e' a' Stempel Commiszszariusoknak, hogy Barretnek haviírása (Pilot) elnyomattassék, maga pedig a' szerkeztető tömlőtze tétessék. Ugyan akkor nap estveli ülésben Lord Althorp jelenté, hogy Febr. 27-ki egy javallatot fog előterjeszteni, melly szerint közbenvetellen a' Kormány hatalmában álljon, minden — lázadásra fenekedő haviírásnak megtiltása.

(Globe.) A' Kormány, mint hisszük, megmarad a' Ház taxa eltörlésére hozott határozatja mellett, a' mit a' falusiak bizonyosan nagyon szeretnek, meglévén a' felől győződve, hogy ezt a' polenta egészleni eltörlése fogja követni.

S P A N Y O L O R S Z Á G.

(National.) Madrid Febr. 20 kán. Dom Pedróról igen kedvetlen hírek szárnyallanak. Saldanha megverettetett, 's kéntelen vólt Lisbonába vonulni. A' Baszki Provintziákból is roszz hírek jönnek. Az Insurgensek napoként szaporodnak, 's a' Királyné katonái, éjjeli, 's nappali erős marsok által kifárasztatnak. A' városi katonaság Organizatiója iránt hozott Decretum nagy kedvetlenséget okozott, 's attól tartanak, hogy Catalonia a' miatt egészen elkeseredik. Átaljában a' dolgok igen öszvebonyolódtak, 's szomóru alakot vőnek magokra.

(Messenger des Chambres.) Bayonéból Febr. 25-ről költ hírek, a' Constitutzionalis ügyre nézve igen kedvet-

lenek. A' Carlisták több helyeket megszállottak, a' többek között Verat, és Hernanit, az Iruni tisztviselők is Frantzia Országba szöktek. Azt mondják, Zarco del Valle (Hadi Miniszter) és Burgos (belső Miniszter) az Amnestiának ellene szegezték magokat, 's ki is vitték, hogy Martinez de la Rosának, Mina visszahívattatását illető szándékát megsemmisítsék. Azt is beszélik, hogy Frias Hertzeg, Párisi Követsegről letett legyen.

B É T S.

Ó Ts. K. Felségének a' f. eszt. Febr. 11-kén költ Kir. határozatában a' Soproni Ns. Réptalanban Kánonok Leitgeb Ignázt Urat Olvasó- és Kánonok Mitsánék Urat Ör-Kánonokká méltóztatott kegyelmesen kinevezni.

M A G Y A R O R S Z Á G.

Po'son Mártz. 7-kén. A' Mágnások teremében Mártz. 4-kén vegyes Gyűlés tartatván, itt a' Tek. Rk. és Rk. köszöntő Felírásokra költ Kir. Kegyelmes Rescriptum felolvastatott, azután Tek. Temes Vármegye Követje ez úttal Kerületi Elölülő, a' Kerületi Ülésben készített három rendbeli Izenet Javallatot Méltóságos Personalis Urnak által adta, mellyek mielőtt tanácskozás alá vétettek volna, Tek. Borsod Vármegye Követje, útasítást vévén Committenseitől, a' Hevesi kérdést ismét indítványba hozta, felszólítván Tek. Heves Vármegye Követjét, adná elő hitelen a' dolog miben létét. Erre a' Mélt. Elölülő Ur azt az észrevéfelt tette, hogy a' Kérdés már különben is egyes akarattal elmellőztetett: egyébiránt, valamint mindegyik Vármegyének jussa van kívánságot, vagy nehézséget elő terjeszteni, úgy szinte egy Törvényhatóságot sem lehet abbéli jus-

sától megfosztani, hogy dolgát önn Képviselei által szorgalmaztassa. Felszólítatván Tek. Heves Vármegye, szinte azt nyilatkoztatá, és így a' kívánságtól egyes akarattal elállottak. Tek. Pest Vármegye Követjének kívánsága, hogy a' Publico Pol. Operatumok vétetődjenek fel, félrevetett, azután a' 3 rendbeli említett Izenet helyben hagyódván, a' Mágnások Táblájához küldődött, holott a' Fő Rendek elébbeni Vélemények mellett megmaradtak, 's a' Protonotarius által ebben az értelemben kívánták a' Viszon Izeneteket fejtéetni.

Az említett Kegy. Kir. Rescriptum, a' Tek. Rknek, és Rknek köszöntő Felírásokra itt következik:

B. Rescriptum R. ad' Gratulationam etc.

Franciscus etc. „Sereniss. etc. Vo-ta, quibus Dilectio, Fidelitatesque Vestrae, Nostram, et Reginae Conjugis Nostrae Natalem celebrarunt. Literis earundem Nobis significata ita accepimus, ut vicissim pro eo, quo populos Sceptro Nostro parentes complectimur amore, nil magis optemus, quam ut eadem uberrimo cumulata fructu, ad communem eorum felicitatem redundent. Vobis in reliquo gratia et clementia Nostra Caesareo Regia benigne jugiterque propensi manemus. Datum etc. FRANCISCUS. etc.

Pápáról Mártz. 6-kán. Nagy megilletődés 's érzékeny fájdalom fogott el mindnyájunkat múlt Febr. 26 kán midőn Tek. Nagy Szabó István Urat több T. N. Vármegyék Tábla Biráját, a' Dunántúli Helv. Confessiön lévő Fő Tisztel. Superintendentia Világi Fő Jegyzőjét, eltemettük; a' kit hosszas sínlődése után több sorvasztó nyavalyák, leginkább szív-holyag-vizi betegség, 's lép daganat tsendesen szenderitettek ál-

tal a' más életbe. Kesergik az ő elhúnytát 's méltán, Özvegye Tek. Torkos Julianna Asszonyoság 's ket fiai és 3 kis jeles leányai, fajtallják minden jó baráti, és méltán, mert ő a' Köz Jó eránt buzgó, kötelességében fáradhatatlanul munkás, feddhetetlen életű, egyenes characterű, jó keresztyén, jó hazafi, jó polgár volt, kit is mint ügyes és jeles Ügyviselőjét Méltóságos Fogaras földi Gróf Nádasdy Tamás Ts. K. Kamarás Ur annyira szeretett, hogy szíves háládatosságának kitűnő jeléül az Elhúnytának fiát Nagy Szabó Ignácz Urat (ki tsak mostanába kezdette Ügyvédői pályafutását) Attya jeles érdemeinek jutalmául azonnal rendes Ügyviselőjének kinevezni méltóztatott. Valóba szép vonása az Erdem-botsülésnek 's érzékeny és szív-emelő háládatosságnak. — Éljenek az illy szép lelkű Mágnások! — Áldás és nyugalom az Elhúnytának poraira!

Veszprém Mártz. 8-dikán. Ma reggeli hetedfél óra tájban nyugodott el 's lépett által az örök életbe Méltóságos Márkus Jósef Ezeredes Kapitány Ur hosszas betegsége 's elerőtlenedése után életének mintegy 71-dik Esztendejében Uri Rokóninak 's jó barátinak méltó keserűségére. Még ifjabb korában B. Jellasich Gyalog Ezeredjébe Tiszti ranggal sok ütközetekben vitézül katonáskodott, ezen T. N. Veszprém Vrgye fegyverrekelte Gyalogságánál pedig 1797-dik Esztendőben Kapitányi ranggal, és 1809 dik Eszt. ben egy egész Ezeredet vezetvén, 's tanítván, Ezeredes Kapitányi rangal szolgált, 's a' Győri ütközetben is magát 's Ezeredjét megkülömböztetvén ezt a' katonai gyakorlásokban utóbb annyira bévezette, 's fáradhatatlan szorgalma's a' szünetlen fenn tartott jó rend és szoros katonai fenyíték általa' szolgáltra olly alkalmasosokká tette, hogy azon Gya-

log Ezered Felséges Nádorának 's Fő Kapitányának különös kegyelmét 's meglegedését is megnyerte. Külső Országai hosszas utazásai által szerzett nagy tapasztalása, olvasottsága 's egyenes Magyar szíve, buzgó hazafisága, 's kellemetes társalkodása tartós emléket emeltek a' Boldogútnak. Nyugodjanak békével porai!

Fiume Febr. 3-dikán: A' közelebb múlt 1832/3 katonai eszt. Fiumének hajózási 's kereskedési állapotja következő volt: partvizére érkezett terhelve, brigantin, brig, scuner brig, 'stb.; austriai 56; angol 2; jóniai 1; török 1; egyházi birodalombeli 1; az általok behozott áruk értéke: 314,655 pen. frtra megy. Kikötőjébe, úgy nevezett trabacolo-k, pielego-k, brazera k 'stb.; terhelve érkeztek: austriaiak 1629; egyházi birodalombeliek 289; nápolyiak 29; az általok behozott áruk értéke: 1,052,335 pengő frtra tétetik; 's így a' behozott áruk általános értéke: 1,366,991 f. pengő. — Partvizéről távoztak terhelve, brigantin, brig 'stb.: austriai 70; angol 2; jóniai 1; török 1; egyházi birodalombeli 9; sardiniai 2; nápolyi 1; frantzia 1; öszvesen 87; az általok elvitt áruk értéke: 664,653 pengő f. — Kikötőjéből terhelve távoztott trabacolo, pielego 'stb.: austriai 1267; egyházi birodalombeli 193; nápolyi 27; az általok kivitt áruk értéke 1,135,746 p. f. 's így a' kivitt áruk általános értéke 1,801,399. — Üres érkezések: partvizére brigantin, 'stb.: austriai 28; egyházi birodalombeli 6; sardiniai 1; nápolyi 1; frantzia 1; kikötőjébe trabacolo, pielego 'stb.: austriai 1147; egyházi birodalombeli 48; nápolyi 7; — Üres távozások partvizéről brigantin, brig, 'stb.: austriai 14; egyházi birodalombeli 3; kikötőjéből trabacolo, pielego, 'stb.: austriai 1595; egyházi birodalombeli 99; nápolyi 3; Ösz-

ves érkezés: 3197. — Öszves távozás: 3208. Az érkezést 11-el felülhaladó távozásnál említendő, hogy ezek közt az itteni hajó-műhelyeken készült 5, 4 brigantin, 's néhány 1831/2 érkezettek, 's részint terhelésre várakozó, részint kijavított vagy újított hajók fognak helyt. — A' kivitt áruk 1,801,299 p. fra nő öszses értékét, a' behozattakéval, melly 1,366,991 p. f. számíttatik, egybe vetvén, kitetszik, hogy városunkban, az említett 1832/3 folytában, forgásban volt: 3,168,390 p. ft; mellyből részünkre maradék: 434,408 peng. ft. — A' behozott áruk közt, mennyiségek és értékekre nézve, különösen említendőkt a' kender, kávé, buza, kukoritzta, kézművek, olaj, bőr, ris, külföldi só, bor, és tzukor. — A' kihordottak közt pedig: kender, papíros, szén, viasz, fa, reptze, rongy, dohány (leveles és por-), és vászonáruk. — Ha a' Ludovicea országút lesz, 's így rajta ez által a' vámkisebbedik; ha, mint reményljük, nem sokára kikötőnk olly állapotba helyeztetik, hogy a' még most partvizén álló hajók belé szállhatnak; ha a' Pesti hazafi kereskedők Triest helyett Fiumével lépnének isméretségbe 's viszonyba, tengerpartunk, városunk

's ezekkel hazánk hereskedése milly gyorsan jöhetne virágzásba!

Az itt mondottak, 's fölfordott hajózási 's kereskedési adatok azonban tsupán 's kizárólag tsak Fiumét érdeklik: Buccari, 's Portore ide számítva nintsenek. Ugy szinte, az említett érkezett 's távozott hajók közt helyt nem fognak a' közel fekvő szigetektől, a' magyar tenger mellék vagy Istria kikötőiből, helységeiből 's a' quarnero szigeteiből ide érkező 's távozó tsolnokok, halászhajók, vagy embereket, élelemnemüket, fát 's egyéb apró árukat hozó, vivő szállítók (tragetti), mellyek esztendőn által nem tsekély mennyiségű pénzértéket hoznak ugyan forgásba, de a' mellyek a' hosszabb utat tevő nagyobb kereskedői hajók közé soha sem számítatnak. J...r.

A' Pénz folyamata Mártzius' 10-dikén;
közép ár:

A' Státus' 5p. Centes Obligázióji	97 2/3
Az 1820-béli sorsosok:	201 1/2
Az 1821-béli hasonlók:	157 1/2
Bétsvárosa 2 1/2p. Centes Bankó Obligázióji:	56 1/2 for. keltek, mind Conv.
Bank - Aktziák keltek	1249 1/3 for. ton
Conv. Pénzben.	

J E L E N T E S.

Ezen tzmű Munkátska: Origo et formatio lingvae Ugoricae-Ungaricae rectius Magjarioae dictae; Historice, Philo- et Etymologice ac Grammatice deducta. Viennae 1833. Typis Congregationis Mechitaristicae“ a' melly foglalatjáról már eddig is elhitelt és eléggé esmeretes; minthogy mind a' Jelenkorban, mind pedig ezen Lapokban róla többször említés tétetett. Ezen munkátska most a' nyomtatásbeli hibáktól megtisztítva és igazítva jelent meg, és az érdeklett Mechitáristák Sirger útszában lévő Könyváros boltjokban igen mérséklett áron meg szerezhető. Az abból öszvegyüendő pénz pedig (a' nyomtatás költséget kivéven), Hazánkban az ügyes és szorgalmatosb falusi Tanítók között jutalom gyanánt fog el osztatni, és az abban részesülők neveik a' jutalom mennyiséggel együtt ki fognak hirdettetni.

Szerkesztető és Kiadó M á r t o n J o' s e f, Professor. (Landstrasse Nro 315.)

Nyomtató: Nemes Haykul Antal. (Obero Bäcker - Strasse Nro 755.)